

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 6728
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 280
Ημερομ. Κατάθεσης: 28/7/2022



Αθήνα, 28 Ιουλίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: «Κατάρρευση των χωματοургικών εργασιών αποκατάστασης του Τύμβου Καστά στον αρχαιολογικό χώρο της Αμφίπολης»

Έχουν περάσει οκτώ χρόνια από το 2014 και την ανακάλυψη του εμβληματικού ταφικού μνημείου στον λόφο Καστά στην Αμφίπολη.

Η υπέρμετρη ευφορία που προκλήθηκε τότε στην πολιτική ηγεσία από τα σημαντικά ευρήματα και την αρχαιολογική τους ερμηνεία -με τις έρευνες να τροφοδοτούν καθημερινά τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων και τα τηλεπαράθυρα- δυστυχώς οδήγησε στην υπερβολική επιτάχυνση της ανασκαφικής διαδικασίας για λόγους υπερταχείας αποκάλυψης του ταφικού μνημείου, με βάση όχι τον επιστημονικό αλλά τον πολιτικό χρόνο της τότε κυβέρνησης. Το αποτέλεσμα ήταν να προκληθούν δυσεπίλυτα τεχνικά προβλήματα και το μνημείο να εκτεθεί σε κινδύνους.

Η σημερινή κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει ο χώρος της ανασκαφής, ειδικότερα μετά τις βροχοπτώσεις που έπληξαν την περιοχή στα τέλη Ιουνίου και τη κατάρρευση των χωματοургικών εργασιών αποκατάστασης της γεωμετρίας του λόφου Καστά, εγείρουν εκ νέου πολλά ερωτηματικά ως προς την τήρηση της αποδεκτής δεοντολογίας και πρακτικής από την παγκόσμια επιστημονική κοινότητα που απαιτείται για την ανασκαφή, τη μελέτη και την αποκατάσταση ενός μνημείου.

Παρά τις συνεχώς επαναλαμβανόμενες αναφορές από την υπουργό Πολιτισμού κυρία Λίνα Μενδώνη, στην «εγκατάλειψη ,απαξίωση ,στην αδράνεια και απραξία του διαστήματος 2015-2019» σε σχέση με την προστασία και ανάδειξή του μνημείου και παρά τις διαβεβαιώσεις της για την ομαλή συνέχιση του προγράμματος αποκατάστασης του λόφου, αλλά και τις υποσχέσεις ότι μέσα στο καλοκαίρι του 2022, ο χώρος θα ήταν επισκέψιμος

σε πρώτη φάση από «ειδικές ομάδες κοινού», βρισκόμαστε μπροστά σε καταστροφές και καθυστερήσεις που διαψεύδουν τις ανακοινώσεις του Υπουργείου και κυρίως τα λόγια της Υπουργού: «Εντός του 2022, με πιλοτική εφαρμογή, το ταφικό μνημείο θα υποδεχθεί συγκεκριμένες ομάδες κοινού, προκειμένου να εξεταστούν οι ιδιαιτερότητες του χώρου και να βρεθούν οι βέλτιστες λύσεις για τη λειτουργία του. Στη μελέτη προβλεπόταν και έπρεπε να γίνει η ελάφρυνση και αποφόρτιση του Τύμβου, για να εξασφαλιστεί το ίδιο το μνημείο αλλά και η ασφαλής πρόσβαση των επισκεπτών. Αυτό έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Στους 2-3 επόμενους μήνες ολοκληρώνεται η αποκατάσταση της γεωμετρίας του Τύμβου. Έχουν εγκατασταθεί τα συρματοκιβώτια με την κίσσηρη και έχουν σκεπαστεί με χώμα, όπως προβλέπεται στις μελέτες. Τα έργα που εκτελούνται σήμερα στον Καστά -μέσω του τρέχοντος ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας- ολοκληρώνονται στο τέλος του 2023. Θα ακολουθήσει μία δεύτερη φάση, στην επόμενη προγραμματική περίοδο 2021-2027».

Και δεν είναι η πρώτη φορά. Σχεδόν ένα χρόνο πίσω, τον Οκτώβρη του 2021, κατά την ξενάγηση που έγινε στον χώρο στον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Μαργαρίτη Σχοινά από την κυρία Μενδώνη, η Υπουργός είχε και τότε δηλώσει: «Είμαστε πλέον στο τέλος της ολοκλήρωσης των αναγκών μελετών για το ταφικό συγκρότημα. Το πρόγραμμα πηγαίνει πολύ καλά. Υπάρχει μία μικρή απόκλιση στο χρονοδιάγραμμα, που δικαιολογείται από τις δυσκολίες που δημιούργησε ο COVID-19, αλλά θα την απορροφήσουμε. Οι υπηρεσίες είναι εδώ, παρούσες. Οι κεντρικές υπηρεσίες και η Εφορεία Αρχαιοτήτων δουλεύουν συστηματικά, ώστε, το 2022 το μνημείο να είναι επισκέψιμο σε ειδικά κοινά». Και ο Επίτροπος επικροτώντας δήλωνε πως: «Και εγώ μαζί με εκατομμύρια Έλληνες, από εκείνο το καλοκαίρι του 2014, δε μπορώ να βγάλω από τη μνήμη μου την εντύπωση και τη συγκίνηση που μου δημιούργησε η ανασκαφή εδώ, στην Αμφίπολη. Είμαι συγκινημένος και ως Έλληνας και ως Μακεδόνας. Πιστεύω ότι στις νέες χρηματοδοτικές προοπτικές, στο νέο ΕΣΠΑ, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίζει να στηρίζει την πολύ καλή δουλειά που γίνεται εδώ από τις υπηρεσίες αλλά και την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου».

ΕΠΕΙΔΗ είναι πάνδημες και έντονες οι διαμαρτυρίες τόσο από την τοπική κοινωνία όσο και από την δημοτική και περιφερειακή αρχή, για τις καθυστερήσεις μετά τις εκλογές του 2019 δεδομένου ότι «πιέζουν» οι προθεσμίες υλοποίησης του έργου από την ένταξη του το 2017 και μετά στο τρέχον ΕΣΠΑ,

ΕΠΕΙΔΗ είναι προφανείς οι καθυστερήσεις που θα προκύψουν και στα επιμέρους έργα που σχετίζονται με τον χώρο, έτσι ώστε να είναι αδύνατον να καταστεί επισκέψιμο το μνημείο μέσα στο καλοκαίρι του 2022, όπως είχε ήδη δεσμευθεί το υπουργείο,

ΕΠΕΙΔΗ σύμφωνα με το δημοσίευμα της «ΕφΣυν» στις 28.01.2022, με τίτλο: «Η Κατερίνα Περιστέρη ρίχνει το γάντι στο ΥΠΠΟ για καθυστερήσεις στα έργα» https://www.efsyn.gr/tehnesh/art-neah/329660_i-katerina-peristeri-rihnei-ganti-sto-yppo-gia-kathysteriseis-sta-erga, η αρχαιολόγος Κατερίνα Περιστέρη, ανασκαφέας και σήμερα περιφερειακή σύμβουλος στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, διαπίστωνε καθυστερήσεις στα έργα του λόφου Καστά, όπως και σε χθεσινές δηλώσεις της (27.7) <https://www.youtube.com/watch?v=6PF1ZR8fkUE>,

ΕΠΕΙΔΗ είναι υποχρέωση του Υπουργείου Πολιτισμού η ασφάλεια και η προστασία των αρχαιολογικών χώρων,

ΕΠΕΙΔΗ είναι πάγια η τακτική της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΠΟ να τροποποιεί τις έτοιμες μελέτες των υπηρεσιών του Υπουργείου και να ασκεί ασφυκτική πίεση σ' αυτές έτσι ώστε προχωρούν έργα μεγάλης εμβέλειας με ταχύτατους ρυθμούς σε βάρος της ποιότητας των έργων, με εμβληματικά παραδείγματα τον βίαιο ακρωτηριασμό των αρχαιοτήτων στον σταθμό Βενιζέλου ή την αλλαγή της λύσης προστασίας των Δεσμωτών του Φαλήρου,

ΕΠΕΙΔΗ η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ μέχρι τις εκλογές του 2019, αξιοποιώντας το επιστημονικό δυναμικό του ΥΠΠΟ, μηχανικούς και αρχαιολόγους, αλλά και με τη συνδρομή εξειδικευμένου τεχνικού συμβούλου που προσλήφθηκε επί των ημερών της, έβαλε σε τάξη το δύσκολο και πολυσύνθετο έργο της προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης του ταφικού μνημείου στον λόφο Καστά της Αμφίπολης, με απόλυτη προτεραιότητα την εξασφάλιση του εξαιρετικά επιβαρυσμένου όπως τα παρέλαβε λόφου και μνημείου,

ΕΠΕΙΔΗ ο ΣΥΡΙΖΑ - ΠΣ τώρα κρούει για άλλη μια φορά τον κώδωνα του κινδύνου για την ποιότητα και την ασφάλεια του συνόλου των έργων που υλοποιούνται έκτοτε στον λόφο Καστά και το ταφικό μνημείο της Αμφίπολης.

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Ποιος ευθύνεται για το γεγονός ότι οι ακραίες αναμφίβολα βροχοπτώσεις παρέσυραν το σύνολο των χωματουργικών εργασιών που φέρονται να είχαν ολοκληρωθεί στον λόφο Καστά και αναμενόταν η παραλαβή του έργου από το Υπουργείο Πολιτισμού;
2. Τηρήθηκαν οι κανονισμοί και οι προδιαγραφές που προέβλεπε η σχετική εγκεκριμένη από το ΚΑΣ και το υπουργείο Πολιτισμού τεχνική μελέτη σε όλα τα στάδια εκτέλεσης του έργου;
3. Ποιο ήταν το πόρισμα της τεχνικής έκθεσης του εξειδικευμένου συμβούλου σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης της επιχωμάτωσης του λόφου στα αρχικά στάδια του έργου; Τηρήθηκαν στη συνέχεια του έργου τα προβλεπόμενα σε αυτήν;

4. Για ποιο λόγο δεν ανανεώθηκε η σύμβαση του παραπάνω εξειδικευμένου τεχνικού συμβούλου που είχε προσληφθεί επί της προηγούμενης κυβέρνησης; Σκοπεύει το υπουργείο να προσλάβει εκ νέου σύμβουλο για να αντιμετωπιστούν με τεχνικά έγκυρο και ασφαλή για το μνημείο τρόπο τα σοβαρά ζητήματα που έχουν ανακύψει;
5. Σε ποιο χρονοδιάγραμμα δεσμεύεται η υπουργός Πολιτισμού ότι θα ολοκληρωθεί το έργο της αποκατάστασης του λόφου Καστά που πρέπει να ξαναγίνει από την αρχή; Πότε δεσμεύεται ότι θα καταστεί επισκέψιμο το ταφικό μνημείο;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Καλείται η αρμόδια Υπουργός:

Να καταθέσει στο Σώμα, εντός της προθεσμίας που ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής:

1. Τις υπάρχουσες εγκεκριμένες από το ΚΑΣ και το υπουργείο Πολιτισμού μελέτες αποκατάστασης της γεωμετρίας του λόφου Καστά (αρχιτεκτονική, στατική, υδραυλική κ.λ.π).
2. Τις αντίστοιχες εισηγήσεις της περιφερειακής υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού (Εφορεία Αρχαιοτήτων Σερρών) και των κεντρικών Διευθύνσεων του υπουργείου στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο σχετικά με τη διαμόρφωση του λόφου Καστά, τα πρακτικά του ΚΑΣ και τις αποφάσεις έγκρισης των μελετών
3. Την πλήρη τεχνική έκθεση του εξειδικευμένου τεχνικού συμβούλου σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης της επιχωμάτωσης του λόφου στα αρχικά στάδια υλοποίησης του έργου, μαζί με όλη τη σχετική αλληλογραφία με την εργοληπτική εταιρεία σε εκείνη τη φάση και τα επόμενα στάδια του έργου.
4. Επίσης, ζητάμε να προσκομίσετε στο σώμα την πλήρη αναφορά του υπεύθυνου αρχιτέκτονα για την κατάρρευση των χωματουργικών εργασιών αποκατάστασης της γεωμετρίας του λόφου Καστά, ως κατατέθηκε στο υπουργείο, μαζί με το αντίστοιχο φωτογραφικό υλικό.

Οι ερωτώντες βουλευτές

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αλεξιάδης Τρύφων

Αμανατίδης Ιωάννης

Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)

Βαρδάκης Σωκράτης

Βαρεμένος Γεώργιος

Βέττα Καλλιόπη

Γκιόλας Ιωάννης

Ελευθεριάδου Σουλτάνα (Τάνια)

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Καλαματιανός Διονύσιος

Κασιμάτη Νίνα

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Κόκκαλης Βασίλειος

Μάλαμα Κυριακή

Μάρκου Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη (Κατερίνα)

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Ξενογιαννακοπούλου Μαρία-Ελίζα (Μαριλίζα)

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Ραγκούσης Ιωάννης

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)

Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)

Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)

Τελιγορίδου Ολυμπία

Τζούφη Μερόπη

Τόλκας Άγγελος

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος (Αλέκος)

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Φωτίου Θεανώ

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης

Χρηστίδου Ραλλία